PEDMAHORAT
KASB STANDARTI
TEST TAHLILI

TEST NI

Refleksiya - bu....

- **Javob: Insonning uzluksiz hayot jarayonini go'yo bir daqiqaga to'xtatib uzib qo'yadi va insonni xayolan uning sarhadlaridan olib chiqib ketadi, shu vaziyatda insonning har bir harakati hayot haqidagi falsafiy fikr-mulohazalari muayyan bir xarakter kasb etadi.**

www.idum.uz saytidan yuklab olindi

ASOS: A. XOLIQOV "PEDAGOGIK MAHORAT"

Shaxsning psixik rivojlanishini boshqarish imkoniyatlarini ilmiy jihatdan o'rganib, S.L.Rubinshteyn insonning mavjudligini va uning ijtimoiy borliqqa nisbatan munosabatlarini refleksiya bilan bog'laydi:

«Refleksiya – bu insonning uzluksiz hayot jarayonini go'yo bir daqiqaga to'xtatib, uzib qo'yadi va insonni xayolan uning sarhadlaridan olib chiqib ketadi, shu vaziyatda insonning har bir harakati hayot haqidagi falsafiy fikr-mulohazalari muayyan bir xarakter kasb etadi».

Insonning ijodiy muammolarni hal etishda ro'y beradigan fikrlashidagi refleksiyani o'rganib, olimlar uni fikrlovchi subyektning o'z – o'zini boshqarish usuli (Yu.N.Kulyutkin, S.Yu.Stepanov va boshqalar), tanqidiy fikrlash omili (I.N.Semyonov), nazariy jihatdan fikrlashning

TEST N2

Rejalashtirilayotgan darsning shakl va usullari nimalarga mos kelishi lozim?

- **Javob: Darsning maqsadlari, o'quvchilarning yosh xususiyatlari va o'zlashtirishiga mos kelishi lozim.**

Asos: “Kasb standarti”

Жадвал 1. Ўқув жараёнини режалаштириш соҳасидаги ўқитувчининг компетенция стандартлари ва фаолияти кўрсаткичлари

Компетенция стандартлари	Фаолият кўрсаткичлари / Меҳнат ҳаракатлари
1.1. Ўқитувчи давлат таълим стандартлари ва ўқув дастури доирасида фаолиятни режалаштиради	1.1.1. Давлат таълим стандартлари ва ўқув дастурларининг мақсадларига мувофиқ ўқув режаларини ишлаб чиқади
	1.1.2. Ўқувчиларнинг эҳтиёжлари ва қизиқишларидан келиб чиқиб ўқув дастурини мослаштиради (агар керак бўлса)
	1.1.3. Ўз фаолиятини фанлараро компетенциялар предметининг корреляция ва интеграция тамойилларини инобатга олган ҳолда режалаштиради
1.2. Ўқитувчи ўқув дастурга мувофиқ ўқув-услубий мажмуани (дарс режаси, конспектлар, дидактик материаллар) ишлаб чиқади	1.2.1. Ўқувчилар билимини баҳолаш натижасида олинган маълумотларни инобатга олган ҳолда, дарснинг аниқ ва ўлчамли мақсад ва натижаларини аниқлаб, дарс режасини ишлаб чиқади
	1.2.2. Дарснинг мақсадлари, ўқувчиларнинг ёш хусусиятлари ва ўзлаштиришига мос келадиган дарс шакллари ва усулларини режалаштиради
	1.2.3. Тегишли ўқув, намойиш ва тарқатма материаллардан фойдаланишни режалаштиради
	1.2.4. Дарс жараёнига замонавий ахборот технологиялар интеграциясини режалаштиради

ASOS: KASB STANDARTI

www.idum.uz saytidan yuklab olindi

TEST N3

Pedagogik faoliyatni tashkil etish va ijtimoiy xulq-atvor ko’nikmalarini shakllantirish usullarini aniqlang.

- 1) pedagogik tahlil; 2) o’rganish
- 3) mashq qilish; 4) tarbiyalovchi vaziyatlar
- 5) musobaqa; 6) rag’batlash

Javob: 1, 2, 3, 4, 6;

Asos: Xoliqov. “Pedagogik mahorat”

Pedagogik talab jamiyatda qabul qilingan xulq-atvor, ijtimoiy qoidalar, an'ana va urf-odatlarning muayyan me'yorlarini bajarish uchun o'quvchiga qo'yiladigan talablar majmui tushuniladi. Talab ijtimoiy xulq-atvor me'yorlarining yig'indisi, real masala yoki biror-bir xatti-harakatlarning bajarilishi to'g'risidagi aniq ko'rsatma sifatida ifodalanishi mumkin. Ushbu talablar bajarilish shartiga ko'ra bevosita yoki bilvo-

Jamoada o'zaro munosabatni tarbiyalash metodi jamoa a'zolarining birgalikdagi faoliyati va xulq-atvorlariga qo'yiladigan talablarning aks etishidir. Jamoa bo'lib va ayrim kishilar tomonidan jamoaning fikr-mulohazalarini ifoda etish uni amalga oshirish vositalariga o'qituvchi rahbarlik qiladi. Tarbiyalanuvchilarning faoliyatini, xulq-atvoridagi ijobiy hislatlarni baholash asosida ularni rag'batlantiradi, jamoada sog'lom fikrni, o'zaro yaxshi muhitni tarkib toptiradi, do'stona munosabatlarni shakllantiradi.

Asos: Xoliqov. "Pedagogik mahorat"

O'rgatish – bu tarbiyalanuvchilar uchun belgilangan axloqiy me'yorlarni ularning xulq-atvoriga singdirish, ko'nikmalar hosil qilish kundalik faoliyatga aylantirish va doimiy bajarilishini tashkil etishdir. O'qituvchi ushbu barqaror odatlarning shakllanishiga o'quvchilarga yordam beradi. Belgilangan axloqiy va ma'naviy me'yorlarni kuzatish, shuningdek, mavjud qoidalarning (shaxsiy gigiyena, muomala va boshqalar) bajarilishi shaxs rivojlanishining ilk bosqichlarida yaxshi samara beradi. Tarbiyaviy vositalar tarbiyalanuvchilarga nimani, qanday va nima uchun bajarish kerakligini tushuntirish o'qituvchidan talab etiladi. Bir vaqtning o'zida o'qitish, xatti-harakatlar bajarilishining tekshirilishini ham ko'zda tutadi.

Mashq qilish fe'l-atvorga xos odatlarni, aniq sohada faoliyatning maqbul algoritmini shakllantirish maqsadida harakat usullarining ma'lum bir tartibda qaytarilishidan iborat. Mashq qilish metodining vositalariga oilada, ta'lim muassasasida va boshqa jamoat joylarida belgilangan tartibga rioya qilish, to'g'ri tashkil etilgan o'quv faoliyati, bir maqsadga yo'naltirilgan ijtimoiy topshiriqnomalar kiradi.

Asos: Xoliqov. "Pedagogik mahorat"

Tarbiyalanadigan holatlar – bu o‘qituvchi tomonidan ziddiyatli holatlarda mustaqil tarzda amalga oshiriladigan o‘quvchilarda ijobiy fe’l-atvor ko‘nikmalarini shakllantiruvchi murakkab vositalardan biridir. Buning uchun tasodifiy ziddiyatli holatlarni modellashtirish, guruhda nizolarni bartaraf etishda foydalanish, muammoni to‘g‘ri hal qilish yo‘llarini tanlash kabi vositalardan foydalaniladi.

Rag‘batlantirish – tarbiyalanuvchilarning qizg‘in faoliyatga moyillik ko‘rsatishga jalb etish maqsadida ma’naviy va moddiy rag‘batlantirish usullari va vositalarining yig‘indisidir. Mazkur metod tarbiyalanuvchi yoki guruhning ijobiy bahosi, xususiyatlarini ma’qullash va e’tirof etish, xatti-harakatlari va xulq-atvorining ifodasi sifatida ham qaralishi mumkin. U o‘quvchilarning o‘z faoliyatidan qoniqishini, o‘z kuchiga ishonch hissini, o‘z-o‘ziga ijobiy baho berishni yuzaga keltiradi, o‘quvchilarni axloqiy me’yorlar asosida xulq-atvorini yaxshilashga tomon rag‘batlantiradi. Rag‘batlantirish vositalariga o‘qituvchi va ota-onalarning, ta’lim muassasasi xodimlarining maqtovi, minnatdorchiligi, turli mukofotlar, “Fa **Asos: Xoliqov. “Pedagogik mahorat”** hqa moddiy mukofotlar kiradi.

Tanqid asosida o'qituvchi tomonidan tarbiyalanuvchilar shaxsiy sifatlarida namoyon bo'ladigan salbiy odatlariga baho beriladi yoki jamoa faoliyatida ro'y beradigan tasodifiy salbiy hodisalar o'quvchilar bilan tahlil qilinib ko'rib chiqiladi. Bunda, o'qituvchi ma'lum bir maqsadga bog'liq holda tanqidning turli usullarini vaziyatga qarab qo'llaydi. Chunonchi, sinf jamoasida bir shaxsga taalluqli bo'lgan yoki sinf jamoasiga nisbatan tanqid, kamchiliklarni bartaraf etishga undovchi rag'batlantiruvchi tanqid, kutilmagan hodisalarni bayon etuvchi afsusli tanqid, jamoa bilan birgalikda ro'y bergan kamchilik uchun qayg'urish tanqidi, ta'nali tanqid kabilar.

Majburlash — bu o'quvchining xulq-atvoriga qo'yiladigan salbiy baholashning ifodasi, xulq-atvor me'yorlariga zid bo'lgan xatti-hara-

Asos: Xoliqov. "Pedagogik mahorat"

katlari va bema'ni qiliqlarining muhokamasidir. Pedagogika fanida ushbu vosita tarbiyalashning eng so'nggi metodi sifatida ifodalanadi. Ushbu metod turlari, qo'llanilayotgan boshqa tarbiyaviy metodlar istalgan tarbiyaviy maqsadga erishishda imkoniyat bermagandagina, qo'llanilishi mumkin.

www.idum.uz saytidan yuklab olindi

TEST N4

Boshlangi’ich sinfning bir o’quvchisi darslarda o’zini yomon tutishi va o’qituvchisiga sinfdoshlari oldida gap qaytarishi kuzatildi. Sinf rahbarining alohida suhbatlari natija bermadi. O’qituvchi bolani tarbiyalashda uning or-nomusi, izzat-nafsi, his-tuyg’ularini ehtiyotkorlik bilan o’stirish kerakligini inobatga olgan holda uni koyidi. Bola qilgan ishidan hijolat bo’ldi. Shunda sinf rahbari motivatsion metodlarning qaysi biridan unumli foydalangan?

- **Javob: Uyaltirish**

Asos: Xoliqov. “Pedagogik mahorat”

Танбеҳ бериш энг муҳим жазо чораси бўлиб, ўқитувчи ўқувчига юзма-юз туриб танбеҳ беради ва буни кундалигига ёзиб қўйиш мумкин.

Огоҳлантириш – содир этилиши мумкин бўлган муайян хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш мақсадида қўлланиладиган тарбиявий усул.

Ҳайфсан бериш ўқувчининг маълум хатти-ҳаракатларини қатъий чоралар асосида баҳолаш. Агар танбеҳ ва огоҳлантириш кутилган натижани бермаса, унга ҳайфсан эълон қилиш мумкин.

Уялтириш – ўқувчининг маълум хатти-ҳаракатларига жамоа ёки унинг тарбияси учун масъул бўлган субъектлар (ота-оналар, васийлар, жамоатчилик вакиллари ва б.) олдида баҳо бериш усули. Болаларни тарбиялашда шу ҳис-туйғуларни эҳтиёткорлик билан ўстириш лозим. Бироқ, ҳадеб уялтираверишва қизартираверишярамайди.

TEST N5

Farzandi 3-sinfda bir ona maktabga etiroz bilan keldi. U bolasi doimiy ravishda past baholar bilan uyga qaytishi, sinfdoshlari uning ustidan kulishlarini aytib, o’qituvchilar xonasida janjal ko’tardi. O’quvchining sinf rahbari yosh bo’lisnhiga qaramay, bu ona bilan xushmuomala bo’ldi va uni tinchlantira oldi. Bu o’qituvchi ayni vaziyatda qo’llagan og’zaki ta’sir qilishning xushmuomalalik mezonlari to’gri ko’rsatilgan qatorlarni aniqlang:

- 1.Shirinsuxanlik va insoniylik tuyg’ularini namoyish etish;
- 2. Suhbatning barcha bosqichlarida hissiy osoyishtalikning namoyon bo’lishi
- 3. O’zaro fikr almashishga doir sifatlar, ko’nikmalar va malakalarning mavjudligi
- 4. Ta’lim va bilim olishga bo’lgan ishtiyoqini kuchaytirish
- 5. Mustaqil fikr yuritish, o’z fikrini erkin bayon eta olish, insoniy qadr-qimmat tuyg’usini shakllantirish
- Javob:1, 2, 3, 5;

Asos: Xoliqov. “Pedagogik mahorat”

YOSH O‘QITUVCHI AMAL QILIShI LOZIM BO‘LGAN XUSHMUOMALALIK MEZONLARI

- o‘quvchilarga og‘zaki ta’sir qilishda shirinsuxanlik va insoniylik tuyg‘ularini namoyish etish
- so‘z bilan og‘zaki ta’sir etishning barcha bosqichlarida hissiy osoyishtalikning namoyon bo‘lishi
- o‘zaro fikr almashishga doir sifatlar, ko‘nikmalar va malakalarning mavjudligi
- o‘quvchilarning ta’lim va bilim olishga bo‘lgan ishtiyoqini kuchaytirish
- mustaqil fikr yuritish, o‘z fikrini erkin bayon eta olish, insoniy qadr-qimmat tuyg‘usini shakllantirish

TEST N6

Boshlang’ich sinf o’quvchisi so’nggi paytlarda ish jarayonida o’zining emotsional holati barqaror emasligini kuzatdi. Shu masala yuzasidan maktab psixologiga murojaat qildi. Psixolog o’zini-o’zi tarbiyalashni maslahat berdi. O’zini-o’zi tarbiyalash tushunchasi to’g’ri izohlangan qatorni toping.

- **Javob: O’qituvchi kasbiga mos bo’lgan madaniyatning shakllanishi, ruhiy va axloqiy sifatlarni tinmay rivojlantirish.**

O‘qituvchi kasbiy mahoratida muhim ahamiyatga ega bo‘lg insoniy fazilat hamda xushmuomalalikni o‘zida shakllantirishi uch muntazam faoliyat olib borishi zarur. O‘qituvchi pedagogik faoliyati oid shaxsiy o‘z-o‘zini tarbiyalashning o‘zaro fikr almashish va aloqad likka doir quyidagi tizimlarini tavsiya etish mumkin.

1. Kasbiy faoliyat jihatidan o‘z-o‘zini anglashni (muomalada o‘za fikr almashishga doir sifatlarni, ijobiy va zaif tomonlarini aniqlash amalga oshirish va shu asosda o‘zaro fikr almashish asosida o‘z-o‘zi tarbiyalash dasturini ishlab chiqish.

2. O‘z kasbiy faoliyatiga quyidagi yo‘nalishlarda baho berish ma sadga muvofiq: kishilar bilan bo‘lgan muomaladan so‘ng olingan taass rotlarni tahlil qilish, o‘quvchilar bilan muomalaning so‘nggi holatlari o‘rganib, muomala haqida o‘zining yutuq va kamchiliklarini tahlil qilis muomaladagi imkoniyatlaringizni atrofdagilar (o‘qituvchilar jamoa ota-onalar, o‘quvchilar) qanday baholashi haqidagi tasavvurlarga e bo‘lish.

www.ziyouz.com kutubxonasi

TEST N7

- **Pessimist insonga mos javoblarni toping.**
- 1. Tushkunklikka moyil
- 2. Qiyinchilikga oson yengiladi
- 3. Orzusiga qanday erishishni biladi
- 4. Xushchaqchaq bo’ladi
- 5. Hamma narsaga qodirligini aytoladi
- 6. O’ziga ishonmaydi
- Javob) 1, 2, 6;

TEST N8

O’qituvchi o’quvchilarga zamonaviy ommaviy axborot vositalari dunyosida to’g’ri faoliyat (kerakli ma’lumotlar tahlili) yuritishni o’rgatdi. Shunda o’qituvchi “Ta’lim va tarbiya jarayonini boshqarish kasbiy faoliyat turining qaysi mehnat vazifalarini bajardi?

- Javob: Xavfsiz ta’lim muhitini yaratish va ta’minlash;

Asos: “Kasb standarti”

Жадвал 8. Хавфсиз ривожлантирувчи таълим муҳитини яратиш ва таъминлаш соҳасидаги ўқитувчининг компетенция стандартлари ва фаолияти кўрсаткичлари

Компетенция стандартлари	Фаолият кўрсаткичлари / Меҳнат ҳаракатлари
5.1. Ўқитувчи барча ўқувчилар учун психологик ва жисмоний хавфсиз муҳитни яратади	5.1.1. Ўқувчилар эркин ривожланишлари ва ўзларини намоён эта олишлари учун ўзаро ҳурмат муҳитини яратади 5.1.2. Жинси, миллати, маданияти, она тили, дини, оилавий ижтимоий-иқтисодий ҳолати ва / ёки алоҳида эҳтиёжларидан қатъий назар, ҳар бир ўқувчига ўқиш ва синф ҳаётида қатнашиш учун тенг имкониятлар яратади 5.1.3. Низоли вазиятларни этарли даражада ҳал қилади 5.1.4. Ўқувчиларга хавфсизлик қоидаларини махмуни ва уларга риоя қилиш асосларини тушунишга ва унга риоя қилишга ёрдам беради
5.2. Педагог синфни самарали бошқаради ва таълимий муҳитни ўқувчилар эҳтиёжларига мослаштиради	5.2.1. Ўқувчиларнинг эҳтиёжларига жавоб берадиган аниқ кўрсатмалар бериш орқали синф (гуруҳ)даги ўқувчилар фаолиятини бошқаради 5.2.2. Ўқувчиларнинг эҳтиёжларига жавоб берадиган аниқ кўрсатмалар бериш орқали синф (гуруҳ)даги ўқувчилар фаолиятини бошқаради 5.2.3. Ўқувчиларга хавфсизлик қоидаларини махмуни ва уларга риоя қилиш асосларини тушунишга ва унга риоя қилишга ёрдам беради
5.3. Педагог ўқувчиларда фуқаролик компетенциялар ва медиасаводхонликни шакллантиради.	5.3.1. Ўқувчиларда фуқаролик компетенцияларни шакллантиради. 5.3.2. Ўқувчиларга замонавий оммавий ахборот воситалари дунёсида хавфсиз ишлашга ёрдам беради

TEST N9

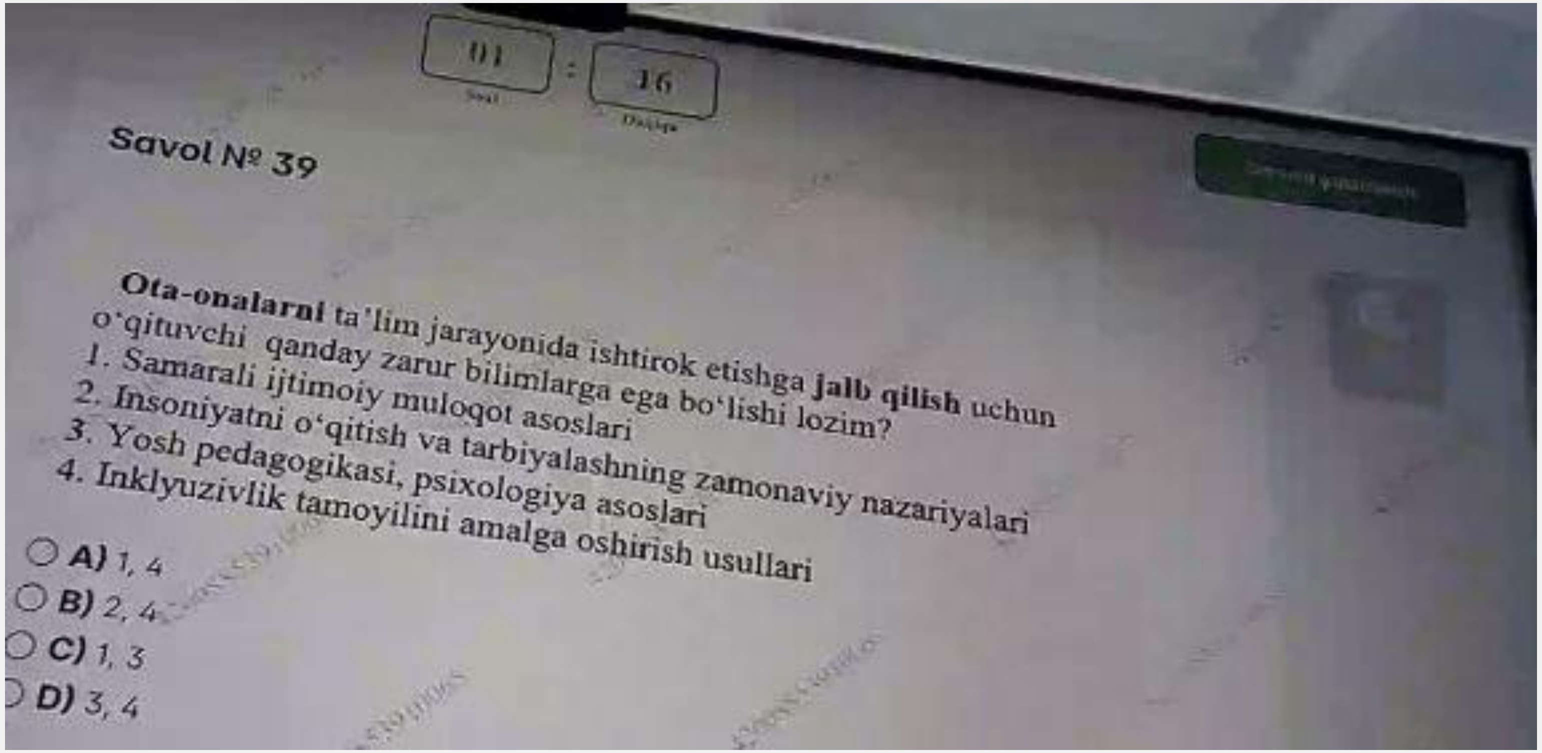
01
16
Savol № 39
Ota-onalarni ta'lim jarayonida ishtirok etishga **jalb qilish** uchun o'qituvchi qanday zarur bilimlarga ega bo'lishi lozim?
1. Samarali ijtimoiy muloqot asoslari
2. Insoniyatni o'qitish va tarbiyalashning zamonaviy nazariyalari
3. Yosh pedagogikasi, psixologiya asoslari
4. Inklyuzivlik tamoyilini amalga oshirish usullari
A) 1, 4
B) 2, 4
C) 1, 3
D) 3, 4

TEST N9

Ota-onalarni ta’lim jarayonida ishtirok etishga jalb etish uchun o’qituvchi qanday zarur bilimlarga ega bo’lishi lozim?

- 1. Samarali ijtimoiy muloqot asoslari
- 2. Insoniyatni o’qitish va tarbiyalashning zamonaviy nazariyalari
- 3. Yosh pedagogikasi, psixologiya asoslari
- 4. Inkluzivlik
- **Javob) 1, 3**

TEST N10

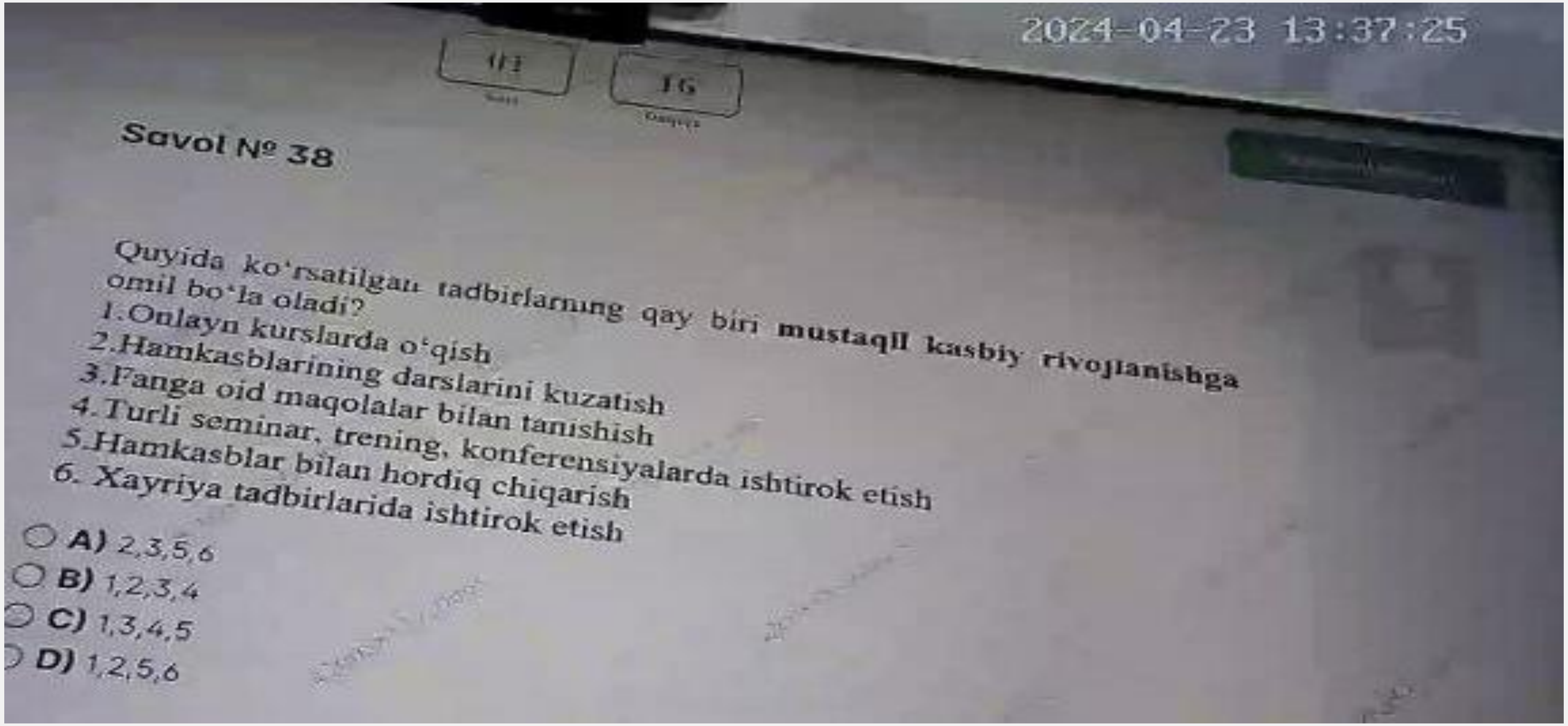
2024-04-23 13:37:25
Savol № 38
Quyida ko'rsatilgan tadbirlarning qay biri **mustaqil kasbiy rivojlanishga** omil bo'la oladi?
1.Onlayn kurslarda o'qish
2.Hamkasblarining darslarini kuzatish
3.Fanga oid maqolalar bilan tanishish
4.Turli seminar, trening, konferensiyalarda ishtirok etish
5.Hamkasblar bilan hordiq chiqarish
6. Xayriya tadbirlarida ishtirok etish
A) 2,3,5,6
B) 1,2,3,4
C) 1,3,4,5
D) 1,2,5,6

TEST N10

- **Quyida ko'rsatilgan tadbirlarning qay biri mustaqil kasbiy rivojlanishga omil bo'la oladi?**
- 1. Onlayn kurslarda o'qish;
- 2. Hamkasblarning darslarini kuzatish;
- 3. Fanga oid maqolalar bilan tanishish;
- 4. Seminar, trening, konferensiyalarda ishtirok etish;
- 5. Hamkasblar bilan hordiq chiqarish;
- 6. Xayriya tadbirlarida ishtirok etish;
- Javob) 1, 2, 3, 4;

TEST N11

4K modelini nimalar tashkil qiladi?

- 1.Kreativ
- 2.Kritik
- 3.Kombinaterika
- 4.Komminikatsiya
- 5.Kooperatsiya
- 6.Kollaboratsiya
- Javob: 1, 2, 4, 6;

TEST N12

Ziddiyatlarni hal qilish sinfda muloqot qilish uchun ijobiy muhit yaratishda qo’llaniladigan faoliyatlarni belgilang.

1. Odob-axloq haqida davra suhbatlari uyushtirish
2. Do’stona muhitni qo’llab quvvatlash
3. Bolalarni maktabdan tashqari to’garaklarga yo’naltirish
4. Tarbiyaviy ishlarni olib borishda o’quvchilarning jinsi, Yoshi, madaniy xususiyatlarini inobatga olish
5. O’quvchilarda bag’rikenglik, odob-axloq va hayotga tayyorgarlik bo’yicha ko’nikmalarni shakllantirish

    - **Javob: 1, 2, 4, 5**

yatlari o'rtasida ziddiyatlarning kelib chiqishidan paydo bo'ladi. Ba'zan o'quvchining ongi bilan xulqi bir-biriga muvofiq kelmasligidan, yok o'qituvchining o'quvchilar yosh xususiyatlarini, fe'l-atvori, xarakteri qiziqishlari, jismoniy, ruhiy hamda fiziologik jihatdan sog'lomligini bil-masliklari oqibatida ziddiyatlar kelib chiqadi. Muloqot jarayonidagi ush-bu ziddiyatlarni bartaraf etishda asosan o'qituvchining o'zi qizg'in fao-liyat olib borishi, ustoz o'qituvchilar tajribalaridan foydalanishi, lozin bo'lganda, tortinmasdan ulardan yordam so'rashi maqsadga muvofiqdir.

O'quvchilar ta'lim-tarbiya jarayonida milliy va umuminsoniy qadri-yatlarni, axloqiy normalarni o'zlashtiradilar. *O'quvchi eng yaxshi insoniy fazilatlarni, axloq-odobni, muloqot madaniyatini asosan o'qituvchi tim-solida anglab olishini unutmaslik kerak.* O'quvchilar jamoasida o'qituv-chilar bilan o'zaro munosabatlar insonparvarlik tamoyillariga asoslanadi Ular odatda ikki xil bo'lib biri rasmiy, ikkinchisi norasmiy muomala de-yiladi.

TEST N13

Ta’lim vositalariga kiruvchi javob variantlarini tanlang.

1. O’quv qo’llanmalari
2. Namoyishli qurilmalar
3. Texnik vositalar
4. O’qituvchining ish rejasi
5. Ko’rgazmali qurollar
6. O’quv ustaxonasi jixozlari
7. Darslik

    - **Javob**

Didaktik vositalar deganda, o‘quv va ko‘rgazmali qo‘llanmalar, namoyishli qurilmalar, texnik vositalar tushuniladi.

Ta’lim vositalari o‘zida o‘quv-tarbiyaviy maqsadga erishish uchun zarur bo‘lgan moddiy yoki ma’naviy qadriyatlarni aks ettiradi. Odatda ular ta’lim metodlariga mos holatda foydalaniladi. Biroq agar metodlar «qanday o‘qitish» savoliga javob bersa, vositalar esa, «uning yordamida niamani o‘qitish» savoliga javob beradi.

An’anaviy ravishda qo‘laniladigan ta’lim vositalariga darslik, rasmlar, jadvallar, nutq, o‘quv-ustaxonasi jihozlari, laboratoriyalar, axborot vositalari, o‘quv jarayonini tashkil eti shva boshqarish vositalari kiradi.

Didaktik vositalar metodlar singari ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi funktsiyalarni bajaradi. Bundan tashqari o‘quvchilarning o‘quv-bilish faoliyatini hosil qilish, boshqarish va nazorat qilish vazifalarini bajaradi.

Ta'limning texnik vositalari. TTV - bu o'zida o'quv- axborotlarini ekranli-ovozli aks ettiruvchi asbob va moslamalardir. Ularga quyidagilar kiradi: o'quv kinofilmlari; diafilmlar; kompyuterlar; magnitofon tasmalari; radioeshittirish; teleko'rsatuvlar.

Ta'limning texnik vositalarini quyidagi turlarga ajratish mumkin: axborot; aralash(kombinatsion); trenajyor; bilimlarni nazorat qilish vositalari; audiovizual vositalar.

Ta' limning texnik vositalari quyidagi **funktsiyalarni** bajaradi:

- ta'limning sifati va samaradorligini oshiradi;
- o'quv jarayonining jadallashuvini ta'minlaydi;
- o'quvchilarni idrok qilishga yo'naltiradi;
- o'quvchilarda bilimlarni egallashga nisbatan katta qiziqish hosil qiladi;
- dunyoqarashni, ishonchni, o'quvchilarning axloqiy qiyofasini shakllantirishga yordam beradi;
- o'quv ishiga nisbatan o'quvchilarda emotsional munosabatni oshirishni ta'minlaydi;
- bilimlarni nazorat, o'zini-o'zi nazorat qilishni ta'minlaydi.

www.idum.uz saytidan yuklab olindi

TEST N14

4-sinfda ingliz tili darsi. O'qituvchiga nafaqat o'zining guruhi, balki kasal bo'lib qolgan o'qituvchining guruhida ham mashg'ulot olib borish vazifasi berilgan. O'quvchilar o'zlarini juda yomon tutmoqdalar. Baland ovozda gaplashmoqdalar, urishmoqdalar, bir-birlariga turli qog'oz qushchalarni otmoqdalar va hokazo. O'qituvchiga nisbatan beodoblik (ehtiyotkorona, to‘g‘ridan to'g'ri emas) qilmoqdalar.

- Bunday vaziyatda o'qituvchi nima qilishi kerak?
- 1. O'quvchilar diqqatini qiziqarli ma'lumotlar bilan jalb etish kerak.
- 2. Darsni shu holatda davom ettirish kerak.
- 3. Ko'proq qiziqarli o'yinlar o'tkazish orqali o'quvchilarning diqqatini darsga qaratish zarur.
- 4. O'quvchilarga tartib intizom va o'quvchining majburiyatlari haqida talab qo'yishi mumkin
- **Javob: 1, 3, 4**

TEST N15

Farzandi 3-sinfda o'qiyotgan bir ona maktabga e'tiroz bilan keldi U bola doimiy ravishda past baholar bilan uyga qaytishi, sinfdoshlar uning ustia kulishlarini aytib, o'qituvchilar xonasida janjal ko'tardi. O'quvchining sinf rahbari yosh bo'lishiga qaramay, bu **ona bilan xushmuomala bo‘ldi va uni tinchlantira oldi**. Bu o'qituvchi aynı vaziyatda qo'llagan og'zaki ta'sir qilishning xushmuomalalik mezonlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorlarni aniqlang:

- 1. Shirinsuxanlik va insoniylik tuyg'ularini namoyish etish
- 2. Suhbatning barcha bosqichlarida hissiy osoyishtalikning namoyon bo'lishi
- 3. O'zaro fikr almashishga doir sifatlar, ko'nikmalar va malakalarning mavjudligi
- 4. Ta'lim va bilim olishga bo'lgan ishtiyoqni kuchaytirish
- 5. Mustaqil fikr yuritish, o'z fikrini erkin bayon eta olish, insoniy qadr-qimmat tuyg'usini shakllantirish
- **Javob: 1, 2 3, 5**

Asos: Xoliqov. “Pedagogik mahorat”

Oliy toifa sari_attestatsiya

YOSH O‘QITUVCHI AMAL QILIShI LOZIM BO‘LGAN XUSHMUOMALALIK MEZONLARI

- o‘quvchilarga og‘zaki ta’sir qilishda shirinsuxanlik va insoniylik tuyg‘ularini namoyish etish
- so‘z bilan og‘zaki ta’sir etishning barcha bosqichlarida hissiy osoyishtalikning namoyon bo‘lishi
- o‘zaro fikr almashishga doir sifatlar, ko‘nikmalar va malakalarning mavjudligi
- o‘quvchilarning ta’lim va bilim olishga bo‘lgan ishtiyoqini kuchaytirish
- mustaqil fikr yuritish, o‘z fikrini erkin bayon eta olish, insoniy qadr-qimmat tuyg‘usini shakllantirish

TEST N16

Билимлар…

- \- **касбий фаолият учун ўқиш ва шахсий тажриба воситасида маълумотни ўзлаштириш натижаси.**

KASB STANDARTI

Ўқув фаолиятни ахборот технологиялардан фойдаланиб ташкил қилишда ўқувчиларнинг ёши хусусиятларини инобатга олиш муҳим:

- биринчи синф ўқувчиларига – 10 дақиқа;
- 2-5 синф ўқувчиларига – 15 дақиқа;
- 6-7 синф ўқувчиларига – 20 дақиқа;
- 8-9 синф ўқувчиларига – 25 дақиқа;
- 10-11 синф ўқувчиларига – машғулотнинг биринчи соатида 30 дақиқа, иккинчи соатида – 20 дақиқа.

Касбий ривожланиш уч даражада амалга оширилади:

1. Таълим тизими доирасида:

- малака ошириш тизимида ўқитиш, унинг натижаларига кўра ўқитувчиларнинг эгаллаб турган лавозими ва малака тоифасига мувофиқлигини аттестациядан ўтказиш тартиби;
- Халқ таълими вазирлиги томонидан ўтказиладиган турли танловлар, семинарлар, конференцияларда иштирок этиш.

2. Мактаб даражасида:

- тажриба алмашиш, тажрибали ўқитувчилардан ўрганиш амалга ошириладиган методик бирлашмалар ишида, маҳорат дарсларида фаол иштирок этиш;
- ҳамкасбларнинг дарсларига ташриф буюриш;
- ўзининг очиқ дарсларини ташкил этиш, ўз педагогик тажрибасини умумлаштириш ва тарқатиш.

3. Шахсий даража - ўқитувчиларнинг мустақил таълими:

- замонавий психологик-педагогик усулларни ўрганиш;
- педагогик ва услубий адабиётлар билан танишиш;
- интернет ресурсларидан фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологиялари бўйича билимларни яхшилаш;
- нашрларни яратиш.

TEST N17

- O‘quvchi nazorat ishidan "3" baho oldi va norozi bòlib bahosini "4" ga o‘zgartirmoqchi. Bu jarayonda o‘qituvchi qanday xatoga yo‘l qo‘ydi?
- A) **Subyektiv yondoshgan;**
- **B) Baholash mezonini tushuntirmagan kabi javoblar bor edi.**
- **Bu test javoblari to‘liq emas, bor javobdan “B” ni olgan bo‘lar edim, ammo qolgan variantlarni ham ko‘rish kerak aniq javob uchun**

TEST N18

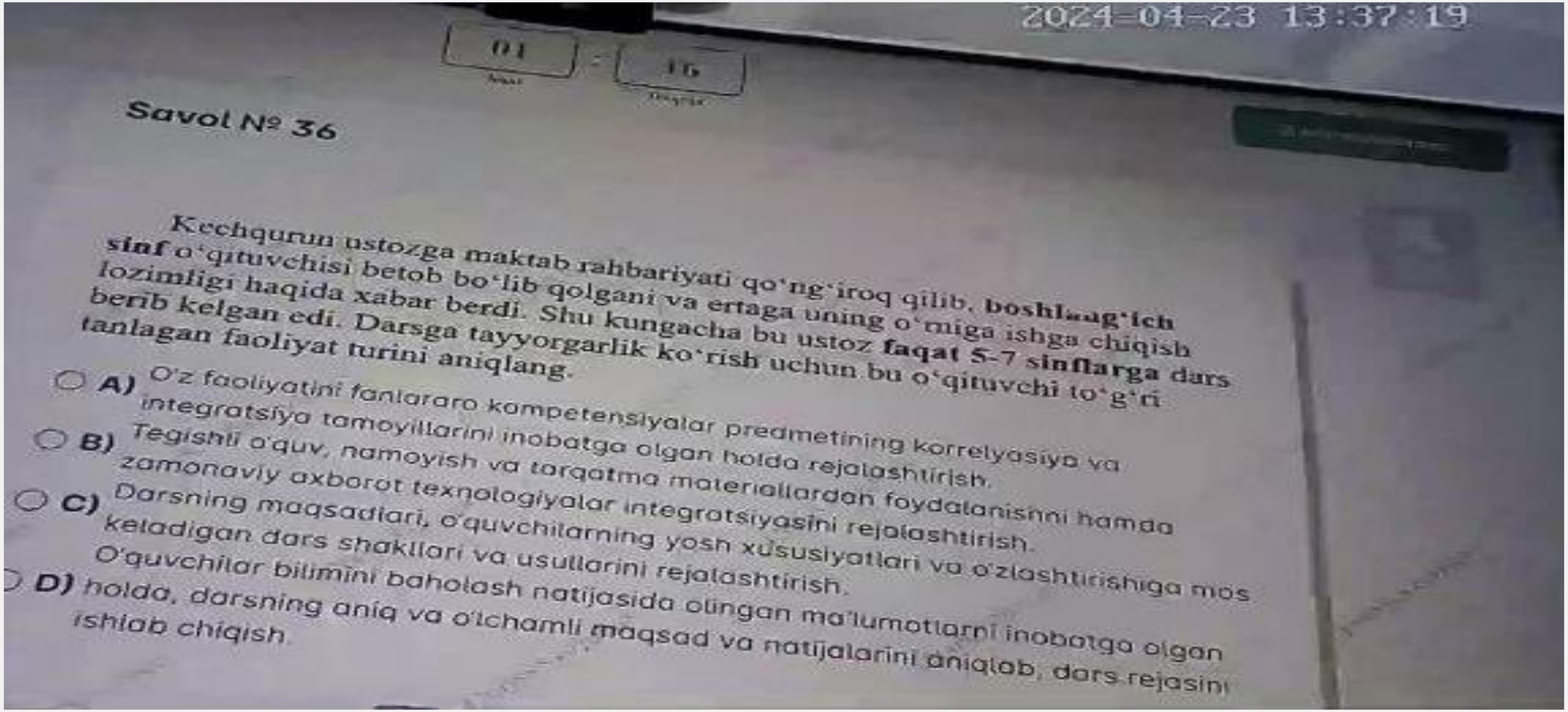
2024-04-23 13:37:19

01 : 16

Savol № 36

Kechqurun ustozga maktab rahbariyati qo'ng'iroq qilib, **boshlang'ich sinf** o'qituvchisi betob bo'lib qolgani va ertaga uning o'rniga ishga chiqish lozimligi haqida xabar berdi. Shu kungacha bu ustoz **faqat 5-7 sinflarga** dars berib kelgan edi. Darsga tayyorgarlik ko'rish uchun bu o'qituvchi to'g'ri tanlagan faoliyat turini aniqlang.

A) O'z faoliyatini fanlararo kompetensiyalar predmetining korrelyasiya va integratsiya tamoyillarini inobatga olgan holda rejalashtirish.

B) Tegishli o'quv, namoyish va tarqatma materiallardan foydalanishni hamda zamonaviy axborot texnologiyalar integratsiyasini rejalashtirish.

C) Darsning maqsadlari, o'quvchilarning yosh xususiyatlari va o'zlashtirishiga mos keladigan dars shakllari va usullarini rejalashtirish.

D) O'quvchilar bilimini baholash natijasida olingan ma'lumotlarni inobatga olgan holda, darsning aniq va o'lchamli maqsad va natijalarini aniqlab, dars rejasini ishlab chiqish.

Javob: C

TEST N18

01 : 16

Savol № 37

Bir guruh o'quvchilar loyiha ishi ustida juda ko'p mehnat qildilar. Uni bajarib bo'lgach, darsda sinfdoshlari oldida taqdimot o'tkazdilar. O'qituvchi loyiha ishida **ba'zi kamchiliklar bo'lsa-da**, vazifa yaxshi bajarilganligi va dolzarbligi haqida gapirib, guruh a'zolarini **maqtab qo'ydi**. U nima uchun bunday qildi?

- **A)** O'quvchilarning yutuqlarini baholash orqali, ularni o'qishni davom ettirishga qiziqtirish uchun
- **B)** O'quvchilarning erishgan yutuqlari natijalarini tahlil qilish uchun
- **C)** O'quvchilarning yutuqlarini baholash va bahoni asoslab berish uchun
- **D)** O'quvchilar ta'lim jarayonida to'qnashgan qiyinchiliklarini qayd etish uchun

TEST N18

Bir guruh o'quvchilar loyiha ishi ustida juda ko'p mehnat qildilar. Uni bajarib bo'lgach, darsda sinfdoshlari oldida taqdimot o'tkazdilar. O'qituvchi loyiha ishida ba'zi kamchiliklar bo'lsa-da, vazifa yaxshi bajarilganligi va dolzarbligi haqida gapirib, guruh a'zolarini maqtab qo'ydi. U nima uchun bunday qildi?

- **Javob: O'quvchilarning yutuqlarini baholash orqalil, ularni o'qishni davom ettirishga qiziqtirish uchun**

TUSHGAN TEST

- O‘quvchilarga biror vazifa, topshiriq beradi ularga tushintiradi va oquvchilarning fikriga ham quloq soldi, so‘ng o‘zlari mustaqil ishlashga qo‘yib beradi. Bu qanday muloqot turi?

  Javob: Demokratik

E’TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT!

- O'qituvchi tadbir o'tkazmoqchi. Buning uchun hammani imkoniyatiga qarab vazifa va rollarni taqsimladi. Tadbir muvaffaqiyatli o'tdi. Bunda o'qituvchi qanday sifatini namoyon qilgan?

TEST N17

- O‘qituvchi o‘quvchining faolligini oshirish uchun nima qilish kerak?

- Dars jarayonini to‘g‘ri tashkil etish;

TEST N18

- Dars davomida AKT dan foydalanib, filmlar ko‘rsatish, turli mashqlar berishdan maqsad nima?

TEST N19

- Yosh o'qituvchi yuqori sinf bilan kelisholmadi. O'qituvchi direktor o'rinbosariga murojaat qildi. O'quvchilar bilan gaplashgach Zavuch sizda kommunikativ qobiliyatni rivojlantirish kerak deb ustozga tanbeh berdi. Kommunikativ qobiliyatni rivojlantirish uchun unda qanday sifatlar bo'lishi kerak?

www.idum.uz saytidan yuklab olindi

Коммуникатив қобилият – ўқувчилар билан мулоқотда бўлиш, уларга тўғри ёндашишнинг самарали йўлини топиш, биргаликда аниқ мақсад асосида ўзаро алоқа боғловчи педагогик тактнинг мавжудлигини ифодаловчи қобилият

TEST N20

- Yangi pedagog ko'pincha qanday xatoga yo'l qo'yadi
- 1. tez gapirish
- 2. jahlni jilovlay olmaslik
- 3. haddan tashqari qattiqqo'llik...
- 7 ta narsa sanalgan.To'g'risini

Педагогик амалиёт таълим тизимида ёш ўқитувчиларнинг педагогик техникасида қуйидаги жузъий камчиликлар учрашини тасдиқлайди:

1) ўқувчи ёки унинг ота-онаси билан сидқидилдан сўзлаша олмаслик;

2) ғазабни тўхтата олмаслик ёки уни ўз ўрнида ишлата олмаслик;

3) ўзидаги ишончсизликни енга олмаслик;

4) нутқнинг равон этмаслиги;

5) ортиқча қаттиққўллик;

6) хушмуомала бўлишдан қўрқиш;

7) жуда тез гапириш (айниқса, дарсларда);

8) ортиқча ҳаракат ёки бир жойда қотиб қолиш, қўлларини қаерга қўйишни билмаслик;

9) ўз гавдасини тутишда муайян камчиликларга йўл қўйиш (букчайиб, ерга қараб юриш, ўринсиз кулиш, ортиқча ҳаракат, қўлида турли жисмларни айлантириб юриш);

10) монотон – бир оҳангда сўзлаш, нутқнинг зерикарлилиги, жонли эмаслиги;

11) ифодали ўқиш, сўзларни аниқ, тўғри талаффуз қила олмаслик (нотўғри дикция), синф хонаси, аудитория учун зарур товуш баландлигини белгилай олмаслик.

Бу каби камчиликлар ўқитувчи томонидан ўқувчиларга самарали таъсир кўрсатилишига имкон бермайди. Шу сабабли олий таълим муассасаларида

TEST

- Biologiya o'qituvchisi darsni maktab issiqxonasida o'tdi va bolalarga vazifalarni taqsimlab berdi. Bolalar topshiriqlarni bajarish bilan birga mavzuni tushunishdi. Dars turini aniqlang. Javob: Amaliy dars

Amaliy darslarning tuzilishi:

a) tashkiliy qism;

b) nazariy materiallarni mustahkamlash;

v) amaliy ish topshiriqlarini bajarish;

g) o‘quvchilarni baholash;

d) uy vazifasi.

TUSHGAN TEST

- O'qituvchi o'quvchilar bilan maslahatlashib tadbir rejalashtirdi, har bir bola o'zi rol tanlab oldi. Bu qanday ta'lim turi?
- A) Demokratik
- B) Liberal-demokratik
- C) Liberal
- D) Tanlash kerak

TUSHGAN TEST

Yangi o'qituvchining kamchiliklari

Past gapirish/ jahlini boshqarolmasligi/ qattiq gapirish/ qo'lini qo'yishga joy qidirish/ bir xil tonda gapirish/ ota-onalar bilan kirisha olmasligi/ ....

- Shu kabi javoblardan tanlash kerak

E’TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT!